





## 13

## Η Πεντηκοστή

**Π**ενήντα μέρες μετά την Ανάσταση του Χριστού, είχαν μαζευτεί στα Ιεροσόλυμα πιστοί Ιουδαίοι από διαφορετικούς τόπους, για να προσκυνήσουν στο Ναό. Στην πόλη βρίσκονταν και οι μαθητές του Χριστού, οι οποίοι ζούσαν όλοι μαζί και προσεύχονταν περιμένοντας, όπως τους είχε πει ο Κύριος.

*Οι μαθητές  
του Χριστού  
περιμένουν*

Ξαφνικά από το βάθος του ουρανού ακούστηκε μια δυνατή βοή, σαν να φυσούσε δυνατός άνεμος. Η βοή αυτή ήρθε και μπήκε στο σπίτι που ήταν συγκεντρωμένοι οι μαθητές του Χριστού.

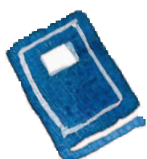
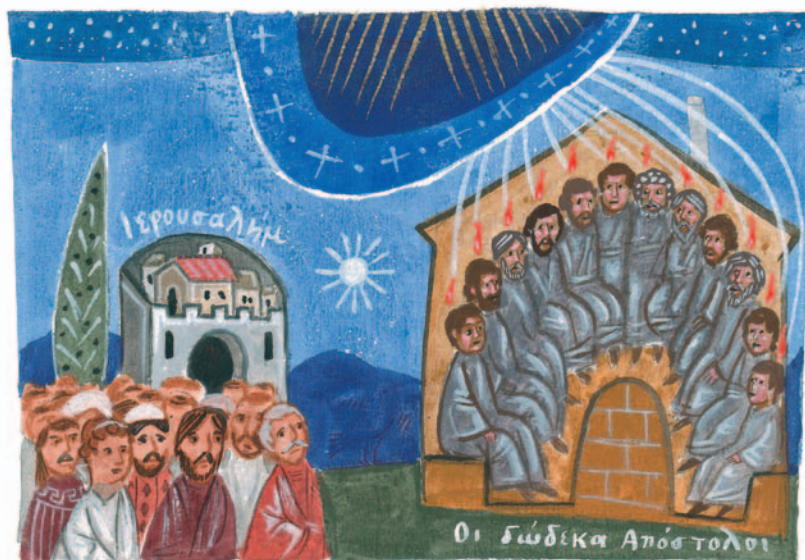
*Το γεγονός  
της Πεντηκοστής*

Τότε είδαν να κάθονται πάνω στα κεφάλια τους παράξενες φλόγες σαν πύρινες γλώσσες. Αμέσως ένιωσαν να γεμίζουν με δύναμη. Το μυαλό τους φωτίστηκε και θάρρος πλημμύρισε την καρδιά τους. Ήταν το Άγιο Πνεύμα που έφερε αυτή τη μεγάλη αλλαγή πάνω τους.

Την ίδια ώρα έφτασε πλήθος ανθρώπων έξω από το σπίτι των μαθητών, γιατί κατάλαβαν ότι εκεί σταμάτησε το βουητό που άκουσαν. Οι Απόστολοι γεμάτοι από τη χάρη του Αγίου Πνεύματος χωρίς να φοβούνται πια, βγήκαν έξω και άρχισαν να μιλούν για το Χριστό σε διαφορετικές γλώσσες, για να τους καταλαβαίνουν όλοι.

*Η ίδρυση  
της Εκκλησίας*

Αυτό ήταν το πρώτο κήρυγμα των Αποστόλων. Περίπου τρεις χιλιάδες πίστεψαν και βαπτίσθηκαν εκείνη την ημέρα. Γι' αυτό και η Πεντηκοστή δεν είναι μόνο η μέρα που φωτίστηκαν οι Απόστολοι από το Άγιο Πνεύμα. Θεωρείται και η ημέρα που **ιδρύθηκε** η Εκκλησία μας.



### Μαθαίνω τις λέξεις

**ιδρύθηκε (ιδρύω):** Δημιουργήθηκε, έγινε για πρώτη φορά.

## Λόγια Πατέρων της Εκκλησίας

Γλώσσες σαν φλόγες φωτιάς κάθισαν στον καθένα από τους Αποστόλους και γέμισαν όλοι από το Άγιο Πνεύμα. Γιατί όσοι φορούν το Πνεύμα του Θεού, φορούν φως. Κι αυτοί που φορούν φως, έχουν φορέσει το Χριστό.

Μέγας Αθανάσιος



### Απολυτικό

Εύλογητός εἶ, Χριστέ, ὁ Θεός ἡμῶν, ὁ πανσόφους τοὺς ἄλιεις ἀναδείξας, καταπέμψας αὐτοῖς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον καὶ δι' αὐτῶν τὴν οἰκουμένην σαγηνεύσας, φιλόνηρωπε, δόξα σοι.

### Απόδοση στη νεοελληνική γλώσσα

Ευλογημένος να 'σαι, Χριστέ, ο Θεός μας, εσύ που έκανες σοφούς τους ψαράδες στέλνοντάς τους το Άγιο Πνεύμα και μ' αυτούς γνώρισε το λόγο σου ὅλος ο κόσμος. Δοξασμένος να είσαι, φιλόνηρωπε.

## Περιγράψω την εικόνα της Πεντηκοστής

Θα σε βοηθήσουν οι παρακάτω ερωτήσεις: Ποια πρόσωπα βλέπεις; Πού βρίσκονται; Πώς εικονίζεται το Άγιο Πνεύμα; Ποιο είναι το πρόσωπο στο κάτω μέρος της εικόνας;

---



---



---



---



---



---



---



---

Πηγή φωτ.: 2002 Συλλογή Διονυσίου Λοβέρδου, Β.Χ.Μ.



### Με λίγα λόγια

- ✓ Οι μαθητές του Χριστού προσεύχονται και περιμένουν να πραγματοποιηθεί η υπόσχεσή του.
- ✓ Το Άγιο Πνεύμα εμφανίζεται σαν πύρινες γλώσσες πάνω στους μαθητές και τους γεμίζει με δύναμη, θάρρος και σοφία.
- ✓ Με το πρώτο κήρυγμα των Αποστόλων πιστεύουν και βαπτίζονται πολλοί στο όνομα του Χριστού και έτσι ιδρύεται η Εκκλησία μας.



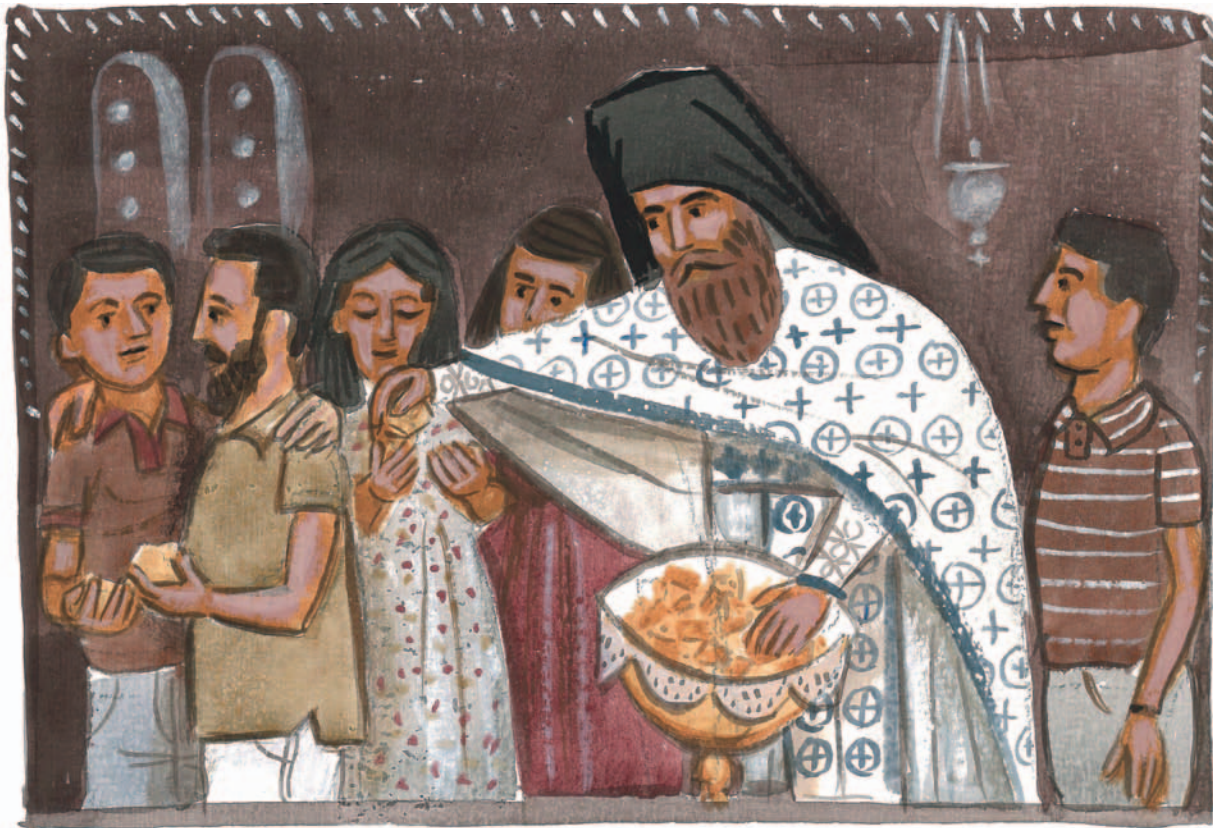
### Με μία φράση

Όπως το Άγιο Πνεύμα φωτίσε τότε τους μαθητές του Χριστού για να ξεκινήσουν την πορεία τους προς τους λαούς της γης, έτσι και σήμερα βρίσκεται στην Εκκλησία για να μας φωτίζει, να μας ενώνει και να μας οδηγεί στην πορεία μας προς το Χριστό.



## 14

## Οι πρώτες χριστιανικές κοινότητες αγάπης



**Μ**ετά την Πεντηκοστή το Άγιο Πνεύμα φώτισε τους ανθρώπους και τους ένωσε σε μια νέα κοινωνία, την Εκκλησία. Άρχισαν σιγά σιγά να δημιουργούνται οι πρώτες **χριστιανικές κοινότητες**. Δηλαδή οι πρώτες ομάδες χριστιανών που ακολουθούσαν ένα νέο τρόπο ζωής βασισμένο στην **αδελφοσύνη** και στην αγάπη. Ζούσαν αγαπημένοι και μοιράζονταν ό,τι είχαν. Έτσι δεν υπήρχε κανένας που να στερείται. Όλοι αισθάνονταν ενωμένοι μεταξύ τους σαν ένα σώμα με μια καρδιά και μια ψυχή, που κεφαλή είχε τον ίδιο το Χριστό.

Πολλά κοινά ένωσαν τους πρώτους χριστιανούς. Κάθε βράδυ μαζεύονταν όλοι μαζί, για να προσευχηθούν και να τελέσουν το Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας. Κάθονταν όπως τα αδέρφια γύρω από ένα κοινό τραπέζι και μοιράζονταν όλα τα αγαθά. Κι επειδή τα **δείπνα** αυτά ήταν γεμάτα από την αγάπη που τους ένωνε, ονομάστηκαν Αγάπες.

Τα χρόνια που πέρασαν έφεραν πολλές αλλαγές στον τρόπο ζωής των χριστιανών. Τίποτα όμως δεν άλλαξε πραγματικά. Και σήμερα οι χριστιανοί ζουν ενωμένοι με αδελφοσύνη και αγάπη μέσα στην ενορία.

*Η ζωή των πρώτων χριστιανών*

*Η κοινή προσευχή, η Θεία Ευχαριστία και τα κοινά δείπνα*

*Η ζωή σήμερα στην ενορία*



### Μαθαίνω τις ηέξεις

**χριστιανικές κοινότητες:** Μικρές ομάδες χριστιανών που ζουν σύμφωνα με τον τρόπο που δίδαξε ο Χριστός.

**αδελφοσύνη:** Να ζει κανείς με αγάπη για τον άλλο και να τον στηρίζει στις δύσκολες στιγμές του.

**δείπνα (το δείπνο):** Τα βραδινά γεύματα.

### Τότε και σήμερα

Οι πρώτοι χριστιανοί	Σήμερα στην ενορία
Ζούσαν με αδελφοσύνη και αγάπη.	Ακολουθούμε το παράδειγμα αγάπης των πρώτων χριστιανών.
Μοιράζονταν ό,τι είχαν, χρήματα ή κτήματα, για να μην στερείται κανείς.	Προσφέρουμε χρήματα, ρούχα, τρόφιμα και εθελοντική εργασία, για να βοηθήσουμε εκείνους που έχουν ανάγκη.
Αισθάνονταν ενωμένοι μεταξύ τους σαν ένα σώμα με μια καρδιά και κεφαλή το Χριστό.	Αισθανόμαστε ενωμένοι μεταξύ μας σαν ένα σώμα με κεφαλή το Χριστό.
Κάθε βράδυ μαζεύονταν, για να προσευχηθούν και να τελέσουν τη Θεία Ευχαριστία.	Κάθε Κυριακή στην εκκλησία τελούμε το Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας, προσευχόμαστε και μεταλαμβάνουμε.
Μετά τη Θεία Ευχαριστία κάθονταν σε ένα κοινό τραπέζι και μοιράζονταν τα αγαθά.	Σε πολλές ενορίες μετά την κυριακάτικη Λειτουργία οι χριστιανοί μοιράζονται ένα κέρασμα.

### Μικροί δημοσιογράφοι

Φτιάξτε μικρές ομάδες με τους συμμαθητές σας κι επισκεφθείτε το ναό της ενορίας σας. Με τη βοήθεια των επιτρόπων του ναού συγκεντρώστε πληροφορίες για το ενοριακό σας κέντρο και βρείτε με ποιους τρόπους συνεχίζει σήμερα τον τρόπο ζωής των πρώτων χριστιανών (συντροφιά σε μοναχικούς ανθρώπους, φροντίδα σε αρρώστους, συσσίτιο σε φτωχούς, εκμάθηση ελληνικής γλώσσας σε αλλοδαπούς). Παρουσιάστε την έρευνά σας στην τάξη.



### Με λίγα λόγια

- ✓ Οι πρώτοι χριστιανοί ζούσαν με αδελφοσύνη και αγάπη.
- ✓ Μοιράζονταν ό,τι είχαν, χρήματα ή άλλα αγαθά, για να μην στερείται κανείς.
- ✓ Κάθε βράδυ μαζεύονταν, για να προσευχηθούν και να τελέσουν τη Θεία Ευχαριστία.
- ✓ Μετά τη Θεία Ευχαριστία ακολουθούσαν τα κοινά δείπνα που ονομάζονταν Αγάπες.



### Με μία φράση

Οι πρώτοι χριστιανοί ακολουθούσαν ένα νέο τρόπο ζωής που βασιζόταν στην αδελφοσύνη και την αγάπη.



## 15

## Ένας ταξιδιώτης Αιθίοπας γίνεται χριστιανός

**Κ**άποτε ένας **Αιθίοπας** που ήταν αξιωματικός του παλατιού, καθισμένος στην άμαξά του, ταξίδευε από την Ιερουσαλήμ στη Γάζα, διαβάζοντας τα ιερά λόγια του προφήτη Ησαΐα.

**Ο Αιθίοπας μαθαίνει για το Χριστό και βαπτίζεται**



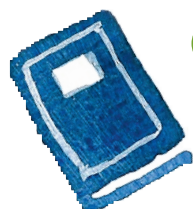
Ένας άγγελος έστειλε το Φίλιππο,\* για να εξηγήσει στον Αιθίοπα όσα εκείνος μελετούσε. Του μίλησε για το Χριστό, τον Υιό του Θεού, για τον ερχομό του στη γη και για την αγάπη του σε όλους τους ανθρώπους. Ο Αιθίοπας πίστεψε με όλη του την καρδιά στα λόγια αυτά και θέλησε να γίνει

χριστιανός. Βαπτίστηκε από το Φίλιππο και συνέχισε χαρούμενος το δρόμο του.

Ο Αιθίοπας είχε την ευκαιρία να καταλάβει το λόγο του Θεού στο ταξίδι του, χωρίς να το περιμένει. Ας θυμόμαστε κι εμείς πως χωρίς να το περιμένουμε μπορεί να γνωρίσουμε το Χριστό στην καθημερινή μας ζωή. Γι' αυτό καλό είναι να δείχνουμε σεβασμό και αγάπη στους συνανθρώπους μας.

**Πώς πλησιάζουμε το Χριστό σήμερα;**

Σήμερα σε πολλές περιοχές της γης οι άνθρωποι υποφέρουν και στερούνται συχνά το νερό, την τροφή και τα απαραίτητα καθημερινά αντικείμενα. Προβλήματα και δυσκολίες όμως μπορεί να έχουν και άνθρωποι στη γειτονιά μας. Γι' αυτό και πάντα θυμόμαστε πως η αγάπη που δίνουμε στους ανθρώπους δεν έχει σύνορα και χρώμα. Είναι μία και μοναδική, ίδια για όλους.



### Μαθαίνω τις ηέξεις

**Αιθίοπας:** Όνομα που δινόταν σε άνδρα της μαύρης φυλής. Σήμερα λέμε έτσι τον κάτοικο της Αιθιοπίας.

\* Φίλιππος: Ένας από τους 12 μαθητές του Χριστού, που κήρυξε στη Φρυγία.

### Συζήτηση μέσα στην τάξη:

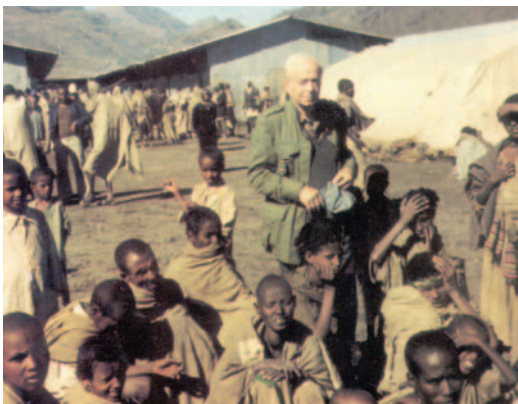
- Αναζητώ και φέρνω φωτογραφικό υλικό από βιβλία, περιοδικά, εφημερίδες, το διαδίκτυο, με θέμα τις χώρες του τρίτου κόσμου\*.
- Συζητώ με τους συμμαθητές μου τρόπους που βοηθούν να δείξω την αγάπη μου στους συνανθρώπους μου.



Πηγή φωτ.: Περιοδ. «Πάντα τα Έθνη».



Πηγή φωτ.: UNICEF.



Πηγή φωτ.: UNICEF.

είχε σταματήσει για χρόνια να πέφτει η βροχή. Αν πήγαινες μαζί του στο ταξίδι αυτό, τι θα έβαζες στις βαλίτσες σου;

### Θυμάμαι τον Αντώνη Σαμαράκη...

Ο σπουδαίος αυτός Έλληνας λογοτέχνης, σημάδεψε με το έργο και την αγάπη του, την προσφορά στα παιδιά του κόσμου που υποφέρουν. Για πολλά χρόνια ήταν πρεσβευτής της UNICEF. Ταξίδεψε στη μακρινή Αιθιοπία, στη χώρα που χτύπησαν αλύπητα οι πόλεμοι και η φτώχεια.

Στη χώρα που



#### Με λίγα λόγια

- ✓ Όταν ο Αιθίοπας κατάλαβε πως ο Ιησούς ήταν ο Υιός του Θεού, πίστεψε σε εκείνον και βαπτίστηκε.
- ✓ Εμείς σήμερα δίνοντας αγάπη στους συνανθρώπους μας πλησιάζουμε το Χριστό.



#### Με μία φράση

Κάθε φορά που δίνουμε αγάπη στους συνανθρώπους μας, ερχόμαστε πιο κοντά στο Χριστό.

\* χώρες του τρίτου κόσμου: Χώρες που είναι πολύ φτωχές και βρίσκονται στην Αφρική και την Ασία.



## 16

## Παύλος: Από διώκτης Απόστολος



**Έ**νας οδοιπόρος, ο Φίλιππος, σταλμένος από το Θεό, έγινε αιτία να γνωρίσει ο Αιθίοπας αξιωματούχος το Χριστό και το Ευαγγέλιο. Έναν Ιουδαίο από την Ταρσό της Κιλικίας\*, το Σαούλ, ο Θεός τον έκανε Απόστολό του με εντυπωσιακό τρόπο, σε ένα ασυνήθιστο περιστατικό.

Ήταν **φανατικός Ιουδαίος** ο Σαούλ. Απέκτησε μεγάλη μόρφωση και δίδασκε στους συμπατριώτες του το Νόμο του Θεού. Όταν όμως συναντούσε χριστιανούς ή άκουγε να μιλούν γι' αυτούς, γινόταν άλλος άνθρωπος. Τους κυνηγούσε με πάθος, έπαιρνε μέρος σε συλλήψεις και τους οδηγούσε στη φυλακή. Πίστευε πως έτσι υπερασπιζόταν την πίστη των πατέρων του.

Μόλις πληροφορήθηκε πως κάποιοι χριστιανοί είχαν καταφύγει από τα Ιεροσόλυμα στην πόλη Δαμασκό της Συρίας για να γλιτώσουν, ξεκινάει με μια ομάδα ανθρώπων, για να τους συλλάβει. Πλησιάζοντας όμως τα τείχη της Δαμασκού, άστραψε γύρω του φως λαμπρό από τον ουρανό. Έπεσε καταγής ο Σαούλ κι άκουσε μια φωνή να του λέει: «Σαούλ, Σαούλ, γιατί με καταδιώκεις;». Ταραγμένος ο Σαούλ είπε: «Ποιος είσαι, Κύριε;» Και η φωνή του απάντησε: «Εγώ είμαι ο Ιησούς, τον οποίο συ καταδιώκεις. Πήγαινε στην πόλη κι εκεί θα σου φανερωθεί τι πρέπει να κάνεις».

**Σαούλ, ένας φανατικός Ιουδαίος**

**Ο Σαούλ γίνεται χριστιανός και ονομάζεται Παύλος**

\* Κιλικία: Περιοχή στα νότια της Μικράς Ασίας.



Όταν ο Σαούλ κατάφερε να σηκωθεί, κατάλαβε πως είχε χάσει το φως του. Οι συνοδοί του έκπληκτοι, οδηγώντας τον από το χέρι μπήκαν στη Δαμασκό. Τρεις ημέρες έμεινε βυθισμένος στο σκοτάδι, κάνοντας προσευχή και σκεπτόμενος την παλιά του ζωή και όσα του είχαν συμβεί.

Στη Δαμασκό ζούσε ένας πιστός χριστιανός, μαθητής των Αποστόλων, ο Ανανίας. Αυτός υπακούοντας σε εντολή του Θεού κατευθύνθηκε στο μέρος που βρισκόταν ο Σαούλ. Του μίλησε με πολλή αγάπη και του αποκάλυψε πως ο Κύριος τον έστειλε, για να τον θεραπεύσει και για να του μιλήσει για τον Ιησού Χριστό. Μετά έβαλε το χέρι του στο κεφάλι του Σαούλ και προσευχήθηκε. Ο Σαούλ ξαναβρήκε την όρασή του! Ύστερα δέχτηκε το Άγιο Βάπτισμα από τον Ανανία. Ήταν έτοιμος να ακολουθήσει τον καινούριο δρόμο που του έδειχνε το σχέδιο του Θεού. Το δρόμο που θα τον έκανε Απόστολο του αληθινού Θεού.



### Μαθαίνω τις ηέξεις

**φανατικός:** Αυτός που πιστεύει υπερβολικά σε κάτι χωρίς ν' ακούει τη γνώμη των άλλων.

**Ιουδαίος:** Αυτός που πίστευε στον αληθινό Θεό, αλλά δε δεχόταν το Χριστό ως Υιό του Θεού και Σωτήρα των ανθρώπων.

\* \* \* \* \*

**Ύμνος για τον Απόστολο Παύλο**

Σαν το λιοντάρι όρμησε άγρια  
να κατασπαράξει την Εκκλησία του Χριστού,  
αυτός που κάποτε ονομαζόταν Σαύλος. \*\*  
Μα τον δάμασε η θεϊκή φωνή  
και τον έκανε Απόστολο της Εκκλησίας που καταδίωκε.  
Κι εκείνος, ο διώκτης, σαν ποιμένας \*\*\*  
τώρα τους φροντίζει.

(Τροπάριο της Δ' ωδής από τον κανόνα του όρθρου).

\* \* \* \* \*

### Βάζω τα γεγονότα με τη σειρά που φαίνονται στο μάθημα:

- Ο Σαούλ βαπτίζεται από τον Ανανία.
- Ο Ανανίας κατευθύνεται στο σπίτι που έμενε ο Σαούλ.
- Ένα λαμπρό φως άστραψε γύρω από το Σαούλ.
- Ο Σαούλ κατευθύνθηκε προς τη Δαμασκό.
- Ο Σαούλ οδηγείται από τους συντρόφους του στο σπίτι του Ιούδα.
- Μια φωνή απευθύνεται προς το Σαούλ.

\*\* Σαύλος: Το όνομα του Σαούλ στα ελληνικά.

\*\*\* ποιμένας: Βοσκός. Στη γλώσσα της Εκκλησίας σημαίνει πνευματικός πατέρας.

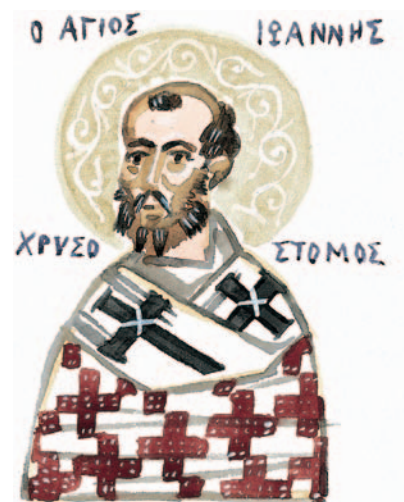


### Συζητώ μέσα στην τάξη

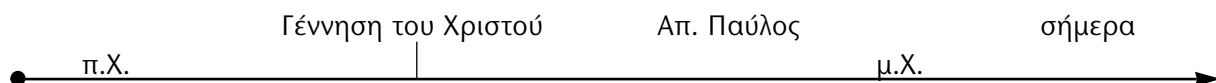
- Γιατί ο Σαούλ καταδίωκε τους χριστιανούς;
- Τι ήταν αυτό που έκανε το Σαούλ να μετανοήσει;

### Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος για την είσοδο του Σαούλ στη Δαμασκό

«Αυτός ο οποίος ήθελε να αιχμαλωτίσει άλλους, αυτός τώρα οδηγείται σαν να ήταν αιχμάλωτος. Πόσο διαφορετικά, λοιπόν, μπαίνει στην πόλη απ' όσο νόμιζε! Αυτός ο οποίος ερχόταν, για να χτυπήσει την πίστη, μπαίνει στην πόλη, για να διδαχθεί την πίστη.»



### ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ



#### Με πένα λόγια

- ✓ Ο Σαούλ ήταν φανατικός Ιουδαίος, παθιασμένος διώκτης των χριστιανών.
- ✓ Ο Κύριος, με το περιστατικό της Δαμασκού, κάλεσε το Σαούλ σε μετάνοια και αλλαγή πορείας.

#### Με μία φράση

Ένας φανατικός διώκτης των χριστιανών γίνεται ο ίδιος χριστιανός και μεταδίδει το μήνυμα του Ευαγγελίου σ' όλο τον κόσμο.



## Ο ακούραστος οδοιπόρος Παύλος κηρύττει στην Ελλάδα



**Μ**ετά τη βάπτισή του ο Παύλος κάνει σκοπό της ζωής του τη διάδοση του Ευαγγελίου. Ταξιδεύει στην Κύπρο και σε πόλεις της Μικράς Ασίας, όπου εξηγεί στους ανθρώπους τη διδασκαλία του Χριστού. Τον συντροφεύουν οι συνεργάτες του: Λουκάς, Σίλας και Τιμόθεος.

*Στην Κύπρο και στη Μικρά Ασία*

Από τη Μ. Ασία ο Παύλος με τους συντρόφους του πέρασαν με πλοίο στις

*Στους Φιλίππους της Μακεδονίας*

ακτές της Μακεδονίας, στους Φιλίππους, κοντά στη σημερινή Καβάλα. Έξω από τα τείχη της πόλης, κοντά σ' ένα ποτάμι κήρυξαν το λόγο του Θεού σε μια ομάδα γυναικών που βρισκόταν εκεί. Μια απ' αυτές, Λυδία την έλεγε, πίστεψε και μαζί με την οικογένειά της βαπτίστηκε χριστιανή. Έτσι δημιουργήθηκε η πρώτη χριστιανική **Εκκλησία** στην Ευρώπη.

Από τους Φιλίππους ο Παύλος θα πάει στη Θεσσαλονίκη και από κει στη Βέροια. Με τους συντρόφους του ζει πολλές περιπέτειες και κινδύνους, αλλά αρκετοί άνθρωποι πιστεύουν στο Χριστό και βαπτίζονται στις δύο πόλεις. Επόμενος σταθμός ήταν η Αθήνα. Πόλη ξακουστή για τις τέχνες και τον πολιτισμό της. Μετά από συζητήσεις με φιλοσόφους, εκείνοι τον κάλεσαν να μιλήσει κάτω από την Ακρόπολη, στον **Άρειο Πάγο**.

*Από τη Θεσσαλονίκη και τη Βέροια στην Αθήνα*

Με αφορμή κάποιο βωμό που είδε αφιερωμένο «στον άγνωστο Θεό», ο Παύλος είπε στους Αθηναίους πως γι' αυτό το Θεό είχε έρθει να τους μιλήσει. Το μόνο και αληθινό Θεό, που «δημιούργησε τον κόσμο και ό,τι υπάρχει σ' αυτόν». Τους τόνισε πως είναι δικά του παιδιά και δεν επιτρέπεται να πιστεύουν πως ο Θεός είναι κάτι φτιαγμένο από ασήμι, χρυσάφι ή πέτρα. Κι όταν έρθει η ώρα, αυτός που αναστήθηκε από τους νεκρούς θα κρίνει όλους με δικαιοσύνη.

*Το κήρυγμα στον Άρειο Πάγο*

Λίγοι πίστεψαν στο κήρυγμα του Παύλου. Ανάμεσά τους ο αρεοπαγίτης δικαστής Διονύσιος\* που αργότερα έγινε επίσκοπος και πολιούχος Άγιος της Αθήνας.

Η πλούσια πόλη Κόρινθος ήταν ο επόμενος σταθμός του Παύλου στην Ελλάδα. Φιλοξενήθηκε στο σπίτι ενός αντρώγου, του Ακύλα και της Πρίσκιλλας. Εκεί δίδαξε το λαό με ενθουσιασμό και πολλοί πίστεψαν στο Χριστό. Έλληνες, λοιπόν, οι πρώτοι Ευρωπαίοι που έγιναν χριστιανοί. Ο μεγάλος Απόστολος επισκέφθηκε τους προγόνους μας και τους δίδαξε την αληθινή πίστη.

*Από την Αθήνα στην Κόρινθο*

\* Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης: Πολιούχος Άγιος των Αθηνών. Η μνήμη του εορτάζεται στις 3 Οκτωβρίου.

**Μαθαίνω τις λέξεις**

**Εκκλησία:** Εκτός από ναός, η λέξη σημαίνει και συγκέντρωση πιστών. Δηλαδή σημαίνει όλους εμάς τους βαπτισμένους χριστιανούς που είμαστε ένα σώμα με κεφαλή το Χριστό.

**Άρειος Πάγος:** Λόφος των Αθηνών όπου συνεδρίαζε στην αρχαία Αθήνα το Ανώτατο Δικαστήριο.

**Οι επιστολές\* του Παύλου**

Κατά καιρούς, οι χριστιανοί των πόλεων που επισκέφθηκε ο Παύλος είχαν απορίες για θέματα της πίστης. Άλλες φορές ήταν απογοητευμένοι ή φοβισμένοι από προβλήματα που συναντούσαν και ζητούσαν συμπαράσταση. Σ' αυτές τις περιπτώσεις, ο Απόστολος Παύλος έστελνε με έμπιστα πρόσωπα επιστολές που έδιναν απάντηση στα ερωτήματα των αδελφών ή έδιναν κουράγιο και θάρρος στους απογοητευμένους.

**Οι επιστολές του Παύλου και οι πόλεις της Ελλάδας**

Γράψε τα ονόματα των πόλεων της Ελλάδας των οποίων οι κάτοικοι έλαβαν επιστολές από τον Απόστολο Παύλο. Προσπάθησε να τις βρεις και στο χάρτη.

---



---



---



---

Οι επιστολές του Παύλου είναι γραμμένες στα ελληνικά και είναι 14:

- Προς Ρωμαίους
- Προς Κορινθίους (α', β')
- Προς Γαλάτας
- Προς Εφεσίους
- Προς Φιλιππησίους
- Προς Κολοσσαείς
- Προς Θεσσαλονικείς (α', β')
- Προς Τιμόθεον (α', β')
- Προς Τίτον
- Προς Φιλήμονα
- Προς Εβραίους

**Με μία φράση**

Οι πρώτοι Ευρωπαίοι που δέχτηκαν το μήνυμα του Χριστού ήταν οι Έλληνες.

**Με λίγα λόγια**

- ✓ Ο Παύλος και οι συνεργάτες του πηγαίνουν στην Ελλάδα, για να κηρύξουν τη νέα πίστη.
- ✓ Αντιμετωπίζοντας κινδύνους και ταλαιπωρίες, διδάσκουν και βαπτίζουν χριστιανούς στους Φιλίππους, στη Θεσσαλονίκη, στη Βέροια, στην Αθήνα, στην Κόρινθο.
- ✓ Ο Παύλος στέλνει επιστολές στους χριστιανούς των Εκκλησιών, για να λύσει προβλήματα και να τους δυναμώσει την πίστη.



\* επιστολές: Γράμματα. Είναι τα γράμματα που έστελνε ο Παύλος προς τις χριστιανικές κοινότητες που είχε κηρύξει το Ευαγγέλιο.



## Η μαρτυρική πορεία του Παύλου από τα Ιεροσόλυμα στη Ρώμη

**Χ**ρόνια ολόκληρα ο μεγάλος Απόστολος του Χριστού περιόδευε στη Μικρά Ασία και στην Ελλάδα, κηρύττοντας με ενθουσιασμό στους ανθρώπους το Ευαγγέλιο του Χριστού.

### Στις φυλακές των Ιεροσολύμων και της Καισάρειας



Οι δυσκολίες ήταν μεγάλες και πολλές φορές κινδύνεψε η ίδια του η ζωή. Μια φορά, μάλιστα, στα Ιεροσόλυμα οι ψεύτικες κατηγορίες φανατικών εχθρών του τον οδήγησαν στη φυλακή. Ο Ιησούς όμως, που του παρουσιάστηκε σε **όραμα**, του έδωσε θάρρος. Από τα Ιεροσόλυμα τον μετέφεραν στις φυλακές της Καισάρειας. Ο Παύλος τότε διαμαρτυρήθηκε και ζήτησε να δι-

καστεί στη Ρώμη από τον Καίσαρα, επειδή είχε αυτό το δικαίωμα ως Ρωμαίος πολίτης.

Ταξιδεύοντας για την Ιταλία, μεγάλη τρικυμία παρέσυρε το καράβι με τον Παύλο και τους συντρόφους του στη νότια Κρήτη. Από εκεί ξεκίνησαν και πάλι, αλλά η θαλασσοταραχή συνεχίστηκε για δυο εβδομάδες. Ο Παύλος όμως δε φοβόταν, γιατί άγγελος Κυρίου του είχε πει πως κανείς δε θα πάθαινε κακό. Όταν ναυάγησαν σ' ένα νησί της Μεσογείου που ονομαζόταν Μελίτη\*, έμειναν εκεί τρεις μήνες και ο Παύλος κήρυξε το Ευαγγέλιο στους κατοίκους.

### Στη Μελίτη και στη Ρώμη

Μετά απ' όλη αυτή την περιπέτεια έφτασαν στη Ρώμη, όπου ο μεγάλος Απόστολος του Χριστού φυλακίστηκε από τους Ρωμαίους. Δυο χρόνια παρέμεινε εκεί και άνθρωποι πλούσιοι και φτωχοί τον επισκέπτονταν, για ν' ακούσουν το λόγο του Θεού. Μέσα στις φυλακές ο Παύλος έγραψε πολλές επιστολές, για να συμβουλέψει και να στηρίξει την πίστη των αδύναμων χριστιανών. Στο τέλος αθώωθηκε και αποφυλακίστηκε.

Από τη Ρώμη ξεκίνησε η τελευταία περιοδεία του Παύλου με επισκέψεις προς τις Εκκλησίες που ίδρυσε στην Ελλάδα και σε κάποιες πόλεις της Μικράς Ασίας. Ξαναγύρισε εκεί σε εποχές μεγάλων **διωγμών**, που καθοδηγούνταν από το Ρωμαίο αυτοκράτορα Νέρωνα. Οι χριστιανοί συλλαμβάνονταν και θανατώνονταν με μαρτυρικό τρόπο. Ο Παύλος, σύμφωνα με την παράδοση, καταδικάστηκε σε θάνατο και αποκεφαλίστηκε προσευχόμενος μέχρι την τελευταία στιγμή. Η μνήμη του τιμάται μαζί με του άλλου κορυφαίου Αποστόλου, του Πέτρου, στις **29 Ιουνίου**.

### Η τελευταία περιοδεία και το μαρτύριο στη Ρώμη

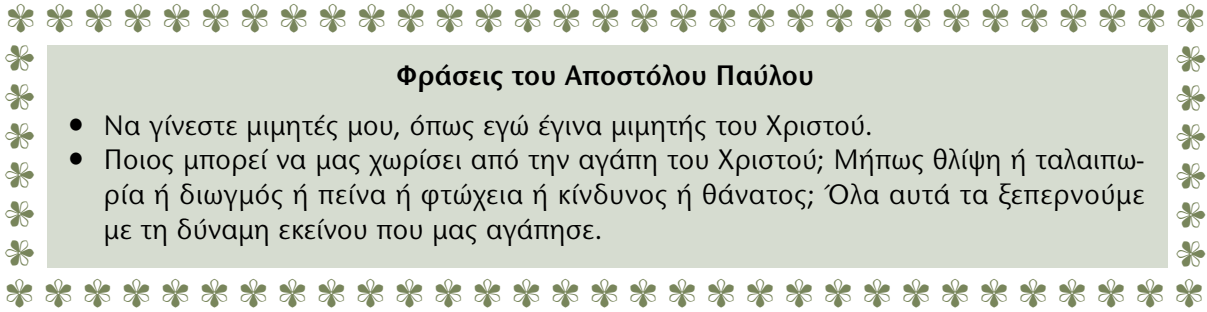
\* Μελίτη: Δε γνωρίζουμε ακριβώς ποιο νησί είναι αυτό. Άλλοι λένε πως είναι η Μάλτα και άλλοι η Κεφαλλονιά.



### Μαθαίνω τις λέξεις

**όραμα:** Κάτι που βλέπω σαν όνειρο χωρίς να κοιμάμαι.

**διωγμοί:** Οι ταλαιπωρίες, οι διώξεις και η θανάτωση των χριστιανών που γίνονταν με διαταγή των Ρωμαίων αυτοκρατόρων, εξαιτίας της πίστης τους στο Χριστό.



### Φράσεις του Αποστόλου Παύλου

- Να γίνεστε μιμητές μου, όπως εγώ έγινα μιμητής του Χριστού.
- Ποιος μπορεί να μας χωρίσει από την αγάπη του Χριστού; Μήπως θλίψη ή ταλαιπωρία ή διωγμός ή πείνα ή φτώχεια ή κίνδυνος ή θάνατος; Όλα αυτά τα ξεπερνούμε με τη δύναμη εκείνου που μας αγάπησε.

### Αντιστοιχίζω σωστά

Ο Παύλος

- |                             |   |                                   |
|-----------------------------|---|-----------------------------------|
| Στα Ιεροσόλυμα              | • | • μαρτύρησε.                      |
| Στη Μελίτη                  | • | • μεταφέρθηκε μετά τα Ιεροσόλυμα. |
| Στη Ρώμη                    | • | • ναυάγησε και κήρυξε το Χριστό.  |
| Στις φυλακές της Καισάρειας | • | • είδε σε όραμα τον Ιησού.        |



Με ρίγα  
λόγια

- ✓ Ο Απόστολος Παύλος και στις πιο μεγάλες ταλαιπωρίες και στους φοβερότερους κινδύνους είχε παρηγοριά και βοήθεια από το Χριστό.
- ✓ Στα Ιεροσόλυμα κινδύνεψε από τους φανατικούς Ιουδαίους που τον συκοφάντησαν.
- ✓ Στο ταξίδι για τη Ρώμη ναυάγησε στη Μελίτη, όπου δίδαξε το Ευαγγέλιο στους κατοίκους του νησιού.
- ✓ Ενώ βρισκόταν φυλακισμένος στη Ρώμη, κήρυξε το Ευαγγέλιο σε ανθρώπους που τον επισκέπτονταν και έγραψε πολλές επιστολές.
- ✓ Στην Ελλάδα και στη Μικρά Ασία επισκέφθηκε τις Εκκλησίες που είχε ιδρύσει.
- ✓ Στη Ρώμη μαρτύρησε για το Χριστό.



### Με μία φράση

Η ζωή του Παύλου ήταν ένας αγώνας για το Χριστό με υπομονή και θάρρος.



## 19

## Δρόμος πίστης και θυσίας: Ο Άγιος Ιγνάτιος

**Δ**εν ήταν μόνο ο Απόστολος Παύλος που συνάντησε το Χριστό και από τότε η ζωή του μπήκε σε νέο δρόμο. Σύμφωνα με την παράδοση της Εκκλησίας μας, ο Άγιος Ιγνάτιος από μικρός γνώρισε το Χριστό. Ήταν το παιδί που σήκωσε στα χέρια του ο Χριστός και είπε: «Όποιος δεν υπερηφανεύεται, αλλά είναι ταπεινός σαν αυτό το παιδί, αυτός είναι ο ανώτερος στον καινούριο κόσμο του Θεού». Επειδή λοιπόν τον κράτησε στα χέρια του ο Κύριος, ονομάστηκε και «Θεοφόρος».

*Ένας Άγιος  
«θεοφόρος»*

Αργότερα, όταν μεγάλωσε, ποτέ δεν ξέχασε τα λόγια του Χριστού. Γνώρισε τους Αποστόλους και ιδιαίτερα τον Ιωάννη. Έγινε **επίσκοπος** στην Αντιόχεια περίπου το 70 μ.Χ.

*Στο δρόμο  
του Κυρίου*

Ο Ιγνάτιος δε δίσταζε να κηρύττει και να δείχνει την αγάπη του προς όλους, όπως έκανε και ο Χριστός. Όλοι του έδειχναν σεβασμό και εμπιστοσύνη. Όχι μόνο οι χριστιανοί της Αντιόχειας, αλλά και οι Μικρασιάτες και οι Ρωμαίοι χριστιανοί.

Στους ειδωλολάτρες όμως δεν άρεσε η συμπεριφορά του Ιγνατίου. Έτσι, βρήκαν την ευκαιρία στο διωγμό εναντίον των χριστιανών, που εξαπέλυσε ο Ρωμαίος αυτοκράτορας Τραϊανός, να τον συλλάβουν και να τον καταδικάσουν σε θάνατο. Τον οδήγησαν στη Ρώμη αλυσοδεμένο, περνώντας τον από αρκετές πόλεις της Μικράς Ασίας και της Μακεδονίας. Είχαν σκοπό να φοβίσουν τους χριστιανούς, αφού θα έβλεπαν τον αγαπημένο τους επίσκοπο να βαδίζει προς το μαρτύριο. Όμως συνέβη το αντίθετο. Ο Ιγνάτιος δυνάμωνε την πίστη των χριστιανών και προκαλούσε το θαυμασμό των ειδωλολατρών.

Κατά τη διάρκεια του ταξιδιού αυτού, ο Άγιος Ιγνάτιος έγραψε επτά επιστολές προς τους χριστιανούς διαφόρων πόλεων. Αυτές περιέχουν οδηγίες και συμβουλές. Είναι πολύ σημαντικές, γιατί μαθαίνουμε πώς οι πρώτοι χριστιανοί ζούσαν στην Εκκλησία. Δί-



καια λοιπόν ο Άγιος Ιγνάτιος είναι ο πρώτος μεγάλος **θεολόγος** μετά τους Αποστόλους και θεωρείται ο πρώτος **Πατέρας** και **Διδάσκαλος** της Εκκλησίας.

Όταν έφτασε στη Ρώμη, οι χριστιανοί θέλησαν να τον σώσουν. Αυτός όμως είχε αποφασίσει να πορευτεί το δρόμο της θυσίας. Τους εμπόδισε λοιπόν λέγοντας: «Είμαι ένας σπόρος σιταριού του Κυρίου μου, που τα δόντια των λιονταριών θα αλέσουν για να γίνω καθαρό ψωμί». Στις 20 Δεκεμβρίου -ημέρα που η Εκκλησία μας τιμά τη μνήμη του- το 107 μ.Χ., τον οδήγησαν στο Κολοσσαίο\*, στα άγρια θηρία.

### Το μαρτύριο του Αγίου Ιγνατίου



#### Μαθαίνω τις λέξεις

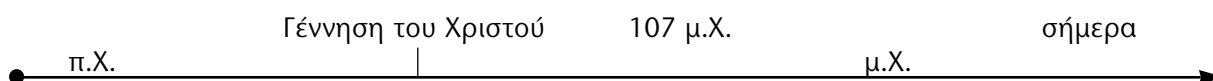
**επίσκοπος:** Ο ανώτερος βαθμός στην ιεροσύνη, ο αρχιερέας.

**θεολόγος:** Αυτός που μελετά και εξηγεί το λόγο του Θεού.

**Πατέρας:** Αυτός που συμβουλεύει τους πιστούς και τελεί τα Μυστήρια της Εκκλησίας.

**Διδάσκαλος:** Αυτός που έχει το χάρισμα από το Θεό να εξηγεί σωστά τις αλήθειες της πίστης στους χριστιανούς.

#### ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ



#### Ιγνάτιος

Άτρομα εσύ στο στίβο γονατίζεις  
κι αδάκρυτος: «Ιησού δέξου με πάλι  
στη θεία και πολυπόθητη αγκάλη,  
συ που το θάνατο αθανατίζεις».

Ιωάννης Πολέμης

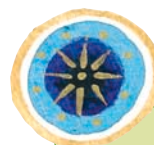
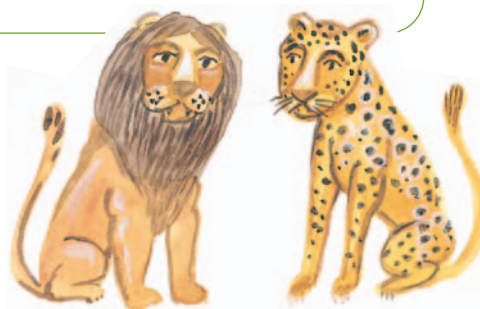
#### Εξηγώ στίχους του ποιήματος

Γιατί ο Άγιος λέει στο δεύτερο στίχο: «... δέξου με πάλι...»;

Τι σημαίνει: «... το θάνατο αθανατίζεις»;

#### Με λίγα λόγια

- ✓ Ο Άγιος Ιγνάτιος ονομάστηκε «Θεοφόρος» γιατί, όταν ήταν μικρός, τον κράτησε στα χέρια του ο Χριστός.
- ✓ Ο Άγιος Ιγνάτιος έγινε επίσκοπος στην Αντιόχεια, ήταν μεγάλος θεολόγος και ο πρώτος Πατέρας και Διδάσκαλος της Εκκλησίας.
- ✓ Ενώ οι ειδωλολάτρες τον οδηγούσαν στη Ρώμη για να μαρτυρήσει, ο Άγιος Ιγνάτιος ενίσχυε την πίστη των χριστιανών στις πόλεις που περνούσε.
- ✓ Μαρτύρησε στη Ρώμη και η Εκκλησία μας τιμά τη μνήμη του στις 20 Δεκεμβρίου, ημέρα του μαρτυρίου του.

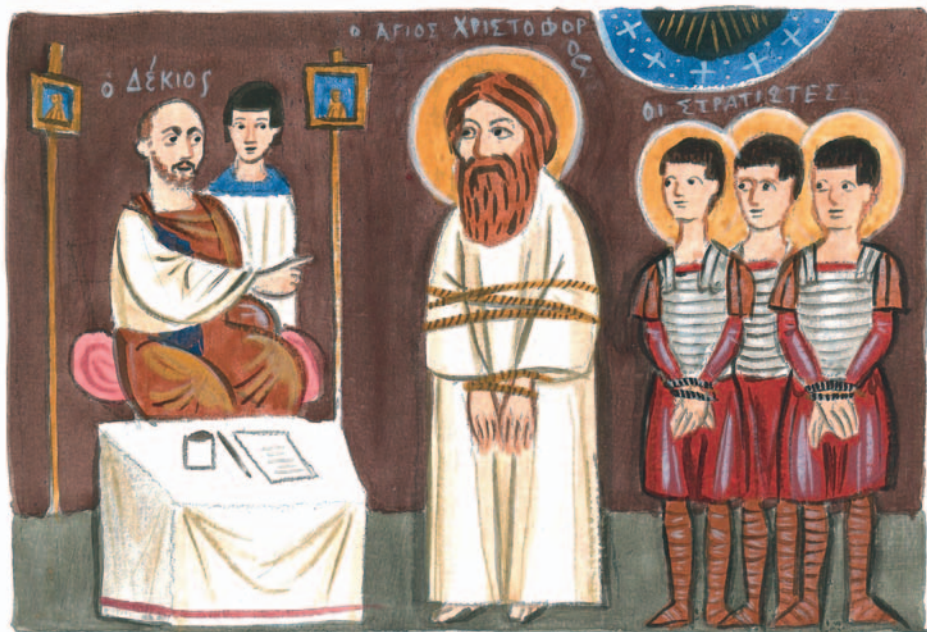


#### Με μία φράση

Ο Άγιος Ιγνάτιος ακολούθησε το δρόμο του Χριστού και βάδισε άφοβα μέχρι το μαρτύριο.

\* Κολοσσαίο: Στάδιο στη Ρώμη.





**Β**ρισκόμαστε στα χρόνια του αυτοκράτορα Δέκιου που έχει ξεκινήσει έναν καινούριο διωγμό εναντίον των χριστιανών. Στις φυλακές κοντά στην Αντιόχεια **δεσμοφύλακας** των χριστιανών ήταν ένας γιγαντόσωμος άνδρας με άγρια όψη, ο Ρέπροβος, που είχε όμως ψυχή καλοσυνάτη και καθαρή. Είδε το θάρρος και την ηρεμία των φυλακισμένων χριστιανών κι εντυπωσιάστηκε. Σιγά σιγά πίστεψε στον αληθινό Θεό. Προσευχήθηκε μάλιστα να του δώσει θάρρος να ομολογήσει την πίστη του.

**Ο δεσμοφύλακας που έγινε χριστιανός**

Όταν ομολόγησε, ο αυτοκράτορας έστειλε στρατιώτες να τον συλλάβουν. Αυτοί μόλις έφτασαν διαπίστωσαν πως δεν είχαν αρκετές τροφές για την επιστροφή. Τότε ο Ρέπροβος –που ακόμη δεν είχε βαπτισθεί, αλλά την καρδιά του τη ζέσταινε η αγάπη προς το Χριστό και τους ανθρώπους– προσευχήθηκε και όσες τροφές είχαν μείνει αυξήθηκαν. Έκπληκτοι οι στρατιώτες φώναξαν: «Κι εμείς πιστεύουμε στον αληθινό Θεό που συ λατρεύεις». Τότε τους δίδαξε για το Θεό και ξεκίνησαν όλοι μαζί για την κοντινή πόλη Αντιόχεια, όπου βαπτίστηκαν και ο Ρέπροβος ονομάστηκε Χριστοφόρος.

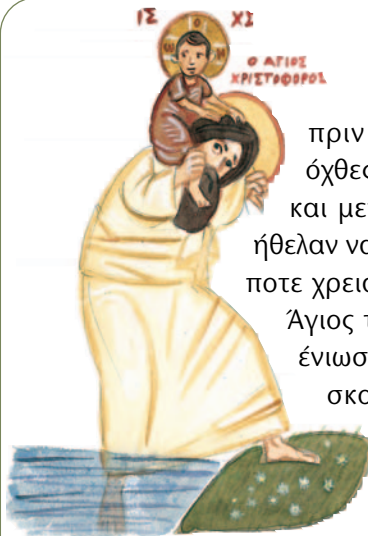
**Βαπτίζεται Χριστοφόρος**

Μπροστά στον αυτοκράτορα Δέκιο ο Χριστοφόρος ομολόγησε με θάρρος την πίστη του στον αληθινό Θεό. Τότε εκείνος διέταξε να τον τιμωρήσουν με φοβερά βασανιστήρια. Τα υπέμεινε με **καρτερία** και θερμή προσευχή. Πολλοί άνθρωποι που παρακολούθησαν το θέαμα **συγκλονίστηκαν** κι έγιναν χριστιανοί. Σε λίγο πλησίασαν και οι στρατιώτες που είχαν σταλεί να τον συλλάβουν και δήλωσαν ότι πιστεύουν στο Χριστό. Θανατώθηκαν πρώτα αυτοί και μετά από νέα βασανιστήρια και ο Άγιος Χριστοφόρος, που έγινε μάρτυρας του Ιησού Χριστού. Η μνήμη του γιορτάζεται στις 9 Μαΐου.

**Το μαρτύριο του Αγίου Χριστοφόρου**

**Μαθαίνω τις ηέξεις**

**δεσμοφύλακας:** Υπάλληλος των φυλακών (προσέχει τους φυλακισμένους).  
**καρτερία:** Υπομονή, αντοχή, η αισιοδοξία και το κουράγιο στις δυσκολίες και στις ταλαιπωρίες, που οφείλονται στην πίστη και στην εμπιστοσύνη στο Θεό.  
**συγκλονίστηκαν (συγκλονίζομαι):** Ένωσαν έκπληξη και μεγάλη συγκίνηση.

**«Γιατί Χριστοφόρος;»**

Η παράδοση λέει πως ο Άγιος, πριν ακόμη βαπτισθεί, σύχναζε στις όχθες ενός ποταμού με ορμητικό ρεύμα και μετέφερε απέναντι ανθρώπους που ήθελαν να περάσουν και δυσκολεύονταν. Κάποτε χρειάστηκε να περάσει ένα παιδάκι. Ο Άγιος το πήρε στους ώμους του, αλλά το ένωσε πολύ βαρύ. Με πολύ μεγάλη δυσκολία μπόρεσε να το περάσει απέναντι. Το παιδάκι αυτό, σύμφωνα με την παράδοση, ήταν ο ίδιος ο Χριστός. Ο Άγιος «έφερε»-μετέφερε το Χριστό, γι' αυτό πήρε αυτό το όνομα και είναι ο προστάτης των οδηγών.

**Άγιοι προστάτες των επαγγελματών**

Όπως ο Άγιος Χριστοφόρος είναι προστάτης των οδηγών, έτσι υπάρχουν και άλλοι Άγιοι προστάτες ανθρώπων που ασκούν διάφορα επαγγέλματα. Οι Τρεις Ιεράρχες είναι προστάτες των δασκάλων. Οι Άγιοι Ανάργυροι προστάτες των γιατρών. Ο Άγιος Αντύπας προστάτης των οδοντιάτρων. Ο Άγιος Νικόλαος προστάτης των ναυτικών. Ξέρεις κι εσύ άλλους Αγίους προστάτες επαγγελματών;

**Η ακροστιχίδα του Αγίου Χριστοφόρου**

Χ \_\_\_\_\_ Μαρτύρησε για το .....

Ρ \_\_\_\_\_ Το όνομά του πριν βαπτισθεί.

Ι \_\_\_\_\_ Το ..... που κουβάλησε στους ώμους ήταν πολύ βαρύ (αντίστροφα).

Σ \_\_\_\_\_ Ήταν ..... στην όψη (αντίστροφα).

Τ \_\_\_\_\_ Τον ..... με βασανιστήρια.

Ο \_\_\_\_\_ Ο Αγ. Χριστοφόρος είναι προστάτης των .....

Φ \_\_\_\_\_ Εκεί πρωτοσυνάντησε τους χριστιανούς.

Ο \_\_\_\_\_ Το ..... του δείχνει ότι μετέφερε το Χριστό.

Ρ \_ Το θάρρος έχει δύο.

Ο \_\_\_\_\_ Δεν έχασε το κουράγιο του μπροστά στο ..... (αντίστροφα).

Σ \_\_\_\_\_ Πίστεψαν μετά το θαύμα του Αγίου.

**Με λίγα λόγια**

- ✓ Ο Άγιος Χριστοφόρος εντυπωσιάστηκε από την αγιότητα των φυλακισμένων χριστιανών και πίστεψε στον αληθινό Θεό.
- ✓ Με το θαύμα που έκανε, έγινε αιτία να πιστέψουν και άλλοι στο Χριστό.
- ✓ Μαρτύρησε για τον Ιησού μετά από φοβερά βασανιστήρια.

**Με μία φράση**

Ο Άγιος Χριστοφόρος με την αγάπη του στον Ιησού οδήγησε κι άλλους κοντά του και μαρτύρησε γι' αυτόν.